

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausuntopyyntö VN/7823/2019

Merenkulun ympäristönsuojelulain ja eräiden muiden lakien muuttaminen; sisäministeriön lausunto

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt sisäministeriön lausuntoa koskien merenkulun ympäristönsuojelulain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Lausuntonaan sisäministeriö toteaa seuraavaa.

Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta - yksityiskohtaiset huomiot

1 luku 1 §

Sisäministeriö kannattaa ehdotusta öljyn päästökiellon ja päästörajoituksen laajentamisesta koskemaan myös muita kuin mineraalipohjaisia öljyjä.

3 luku 1 §

Lain 3 luku 1 § 1 momentissa säädettäisiin öljypäästömaksun soveltamisalan laajentamisesta kattamaan koko Suomen vesialueen ja talousvyöhykkeen, jolloin öljypäästömaksu voitaisiin määrätä myös sisävesillä tapahtuneesta öljypäästöstä. Poliisi on jo nykyisin valvova viranomainen sisävesillä tapahtuvien öljypäästöjen osalta, joten muutoksella ei olisi merkitystä käytännön valvonnan kannalta. Erona olisi vaihtoehtoinen, rikosoikeudellista rangaistusta tehokkaampi ja taloudellisesti tuntuvampi hallinnollinen prosessi, jolla tapahtuneesta öljypäästöstä sanktioitaisiin.

Esityksen mukaan maksun määräisi Rajavartiolaitos lain 3 luvun 5 §:n nojalla, kuten toimitaan merialueellakin. Suoritettuaan tutkinnan poliisi valvovana viranomaisena ilmoittaisi Rajavartiolaitokselle tarvittavat tiedot maksun määräämiseksi. Koska Rajavartiolaitos on maksun määräävä viranomainen, on se myös oikea viranomainen tekemään päätöksen mahdollisesta aluksen pysäyttamisestä ja vakuuden asettamisesta. Käytännössä alukseen kohdistuvat maksusaatavan turvaamiseksi mahdollisesti tarvittavat fyysiset

toimet aluksen pysäyttämiseksi suorittaisivat sisävesillä poliisi virka-apuna Rajavartiolaitoksen pyynnöstä.

Sisäministeriö pitää esitystä perusteltuna ja pitää hyvänä sitä, että hallinnollisen maksun määrääjä on niin merialueella kuin sisävesillä olisi Rajavartiolaitos. Tällöin maksun määräämisen prosessi on yhden viranomaisen vastuulla.

7 b luku 1 §

Merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain 7 b luvun 1 §:ssä säädetään rikkipäästömaksun maksuvelvollisuudesta. Pykälän 4 momentin mukaan rikkipäästömaksua koskevia säännöksiä ei sovelleta poliisiin, Tullin, Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen aluksiin. Sisäministeriö esittää harkittavaksi, tulisiko myös pelastuslaitosten alukset rajata kyseisen maksun soveltamisalan ulkopuolelle.

7 b luku 8 §

Pykälän mukaan viranomaisen olisi annettava Rajavartiolaitokselle rikkipäästömaksua koskevan tehtävän suorittamiseksi sellaista tarpeellista virka-apua, jonka antamiseen kyseinen viranomainen on toimivaltainen. Esimerkiksi poliisiin tulisi tarvittaessa avustaa Rajavartiolaitosta rikkipäästömaksuasioiden selvitystyössä.

Sisäministeriö pitää esitystä perusteltuna.

12 luku 8 §

Esityksen mukaan poliisin valvontatehtävää koskevaan 8 §:iin ehdotetaan lisättävän uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin, että poliisi Rajavartiolaitoksen ohella valvoisi seurantadirektiivin soveltamisalaan kuulumattomien alusten velvollisuutta jättää alukselta peräisin olevat jätteet satamaan siten kuin alusjätedirektiivissä säädetään. Tarkoituksena on, että toimivaltaiset viranomaiset voisivat puuttua tällaisiin tilanteisiin muiden merenkulun ympäristönsuojelulain sekä esimerkiksi vesiliikennelain mukaisten tehtäviensä ohessa huomattavasti alusten rikkovan mainittua velvollisuutta. Kyse ei siten olisi merkittävästä uudesta tehtävästä, vaan säännöksillä pyrittäisiin varmistamaan direktiivin noudattaminen kevyimmällä mahdollisella tavalla.

Sisäministeriö pitää esitystä perusteltuna ja katsoo, että tehtävä ei merkittävästi lisää poliisin työtä, koska poliisi valvoisi mahdollisuuksiensa mukaisesti jätteiden jättämistä satamaan.

Muuta

Rajavartiolaitoksen esikuntaa, joka toimii samalla sisäministeriön rajavartio-osastona, on myös pyydetty toimittamaan lausuntonsa asiassa. Sisäministeriö pyytää, että Rajavartiolaitoksen esittämät näkökohdat otetaan huomioon asian valmistelussa.

Lausunto

SM2035672

00.02.04

16.12.2020

SMDno-2020-2454

Kansliapäällikkö

Kirsi Pimiä

Erikoissuunnittelija

Aino Tuovinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä.
Sisäministeriö 16.12.2020 klo 16:56. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi

Ministeri Ohisalo
Valtiosihteeri Parviainen
Ministerin erityisavustajat
SM/PEO
SM/PO